

Slėpinio esaties ir siekių mūsų gyvenime (“Dievas yra viskas visame kame”) ir Kristaus, Jėzaus iš Nazareto, jauno žmogaus iš Nazareto, Jėzaus, kuris yra Slėpinys, tapęs Kristumi, Jo Kristumi, visuma, didžio vaizdinio, neišmatuojamo vaizdinio, neišmatuojamos užuominos, kurią Dievas, žodis Dievas turi mūsų širdyje ir mūsų lūpose, visuma, šios artimos, kasdienės ir veiksmingos esaties, šios draugijos, tiek keistos, kiek akivaizdžiai nepralenkiamos, visuma, ši visuma paaiškina mūsų kreipinį „Tu“: „Tu“ Dievui turime sakyti ir „Tu, o Kristau“ turime sakyti žmogui Jėzui iš Nazareto.

Tiek Slėpinys, tiek jo fizinė esatis mūsų gyvenime yra santykio, kurį palaikome su tiesa ir su visa tikrove, šaltinis ir visa tai tampa šaltiniu taip pat ir to, ką sakėme esant draugyste. Nėra santykio priešais Tave, o Kristau, kai Tave sutinku, gyvendamas Tavo atminimą, negaliu turėti jokio, jokio pobūdžio žmogiško santykio su niekuo, jei nėra siekiama draugystės temos, idealo. Jei tai, kaip Tu žiūrėjai į visus žmones, su kuriais kalbėjai ar kurie tau atsakinėjo arba su kuriais nebuvo jokio dialogo – taip pat ir į Pilotą, ir į aukščiausius kunigus – jei santykis, kurį Tu turėjai su jais, kuris, kaip įrodo visa Tavo kančia, buvo kupinas atsidavimo jų likimui, jų asmens likimui, kupinas meilės jiems, jei jis būtų buvęs jų priimtas, jei būtų susitarę ir susijungę su Tavimi, žodis draugystė būtų buvęs vienintelis, kurį jie galėjo vartoti santykiui su Tavimi. Žodis draugystė yra vienintelis, kurį galime vartoti mūsų santykiui su Juo.

Šv. Maksimas Išpažinėjas, didis Bažnyčios Tėvas, pateikia to pasigėrėtiną apibendrinimą, kurį jau prisiminėme: “Kristus yra [...] visa ir visuose [ar esame geri, ar esame blogi, ar esame išsiblaškę, ar esame atsiskykę ar viduje]. Jis, kuris visa talpina savyje savo unikaliam, begaline ir išmintingiausia gerumo galia – kaip centras, į kurį subėga linijos [visos kūrinių linijos: tai yra ontologinis gimimas, yra ontologijos žvilgsnis, iš kurio turi kilti visas mūsų elgesys gyvenime] – idant vienintelio Dievo kūriniai neliktų svetimi ir priešiški vieni kitiems, bet turėtų bendrą buveinę, kurioje galėtų parodyti savo draugystę ir savo taiką”.⁷⁷ Tai tos dvasios, kurias vedami kalbėjome ir galvojome šiomis dienomis, apibendrinimas.

⁷⁷ Šv. Maksimas Išpažinėjas, *Mistagogia*, I.